

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Investidura com a Doctor "Honoris
Causa" per la Universitat de València a
Felipe Martínez Rizo

Discurs del Sr. Rector Esteban Morcillo
Sánchez

València, 16 desembre de 2011

En primer lloc, permeteu-me que comence la meua intervenció de cloenda d'aquest solemne acte acadèmic expressant la més afectuosa felicitació als nous doctors i a les noves doctores, que acaben de ser investits en representació de les prop de tres-centes tesis (dues-centes huitanta-quatre per ser exactes) defensades en la Universitat de València durant el curs acadèmic 2010-2011.

Es tracta d'una quantitat important, però vull remarcar sobretot l'alta qualitat dels seus continguts, tal com ho evidencia també la producció científica d'elles derivada.

A aquesta representació que ha pres part en la cerimònia d'investidura que acabem de presenciar, i, per extensió, a totes i a tots, els nous doctors i les noves doctores del passat curs acadèmic, els transmetem l'expressió de la més calorosa enhorabona institucional.

Vos felicite molt especialment pel vostre treball i pel vostre esforç personals, que han estat guardonats amb aquest reconeixement acadèmic del vostre èxit.

Les tesis doctorals expressen habitualment els resultats més significatius derivats de les primeres investigacions, de la primera experiència en l'abordatge i resolució d'un problema científic, el rigor científic, l'emoció enfront de l'originalitat dels resultats, la passió per la ciència, en síntesi.

Aquestes aportacions, després de la seua corresponent avaluació, permeten l'accés al màxim grau acadèmic que pot obtindre's en la universitat: el grau de doctor, la culminació de la vostra formació investigadora, el reconeixement acadèmic de la vostra capacitat i responsabilitat per a desenvolupar coneixement nou amb criteri científic propi.

En suma, per a complir la noble missió de fer ciència i de generar coneixement nou.

La cerimònia d'investidura de nous doctors i doctores és, de fet, un dels actes acadèmics més significatius de l'any, perquè demostra que la institució universitària està viva, i perquè constata la renovació de la seua capacitat científica i creadora, i de la seua força investigadora.

Està viva i és enormement rica en diversitat, perquè, tal com acabem de veure, la bigarrada varietat dels colors de les mussetes i dels birrets mostren també l'àmplia

diversitat dels camps de coneixement que es cultiven en els departaments, instituts i centres de la nostra centenària Universitat de València, justament, i amb tota raó, anomenada 'Estudi General' en el segle quinze.

Servisquen aquestes paraules dirigides als nous doctors i doctores per a transmetre-vos l'orgull de pertànyer i de ser doctors per la nostra universitat, una excel·lent universitat pública, i també per a estimular-vos, animar-vos, a continuar alimentant la inquietud i la il·lusió que va motivar la realització de la vostra tesi doctoral, que culmina així els vostres estudis de grau i de postgrau, conreant el vostre esperit de recerca del coneixement i la vostra decidida voluntat de créixer en saviesa, i subratlle la paraula 'decidida', perquè realitzar una tesi doctoral és una tasca que requereix compromís i motivació, esforç i treball, com he esmentat anteriorment.

Rebeu vosaltres, però també els vostres directors i directores de tesi, així com tot el personal dels departaments, instituts i centres on s'ha desenvolupat el treball de tesi, la felicitació per aquest guardó, junt amb la gratitud institucional per l'esforç i el compromís desplegat per la comunitat universitària per al manteniment d'una àmplia i variada oferta de programes de doctorat, vint i tres dels quals han rebut el segell d'Esment de Qualitat del Ministeri d'Educació, el nombre més elevat del nostre entorn.

Açò, juntament a l'alt percentatge d'alumnes estrangers, dóna fe del prestigi internacional dels nostres estudis de postgrau, un element de valor indubitable en el context del nostre doble Campus d'Excel·lència Internacional i de la nostra posició en els rànquings internacionals, èxits ambdós dels quals ens sentim legítimament orgullosos com a universitat pública de qualitat al servei de la societat, a la qual hui aportem nous doctors i doctores amb una excel·lent formació com a professionals i com a universitaris, perquè siga realitat que fer universitat i fer ciència és fer ciutat i fer societat.

Com diu el vell cantar acadèmic amb el qual tancarem aquest solemne acte: Que la nostra *alma mater, vivat, crescat, floreat.*

Enhorabona als nous doctors i doctores, i gràcies pel vostre excel·lent treball.

I continuant dins del mateix àmbit, és a dir, la ciència i la societat, passe a referir-me a l'altra vessant del solemne acte acadèmic de hui. Passe a felicitar, de tot cor i

efusivament, el professor doctor Felipe Martínez Rizo per la seua incorporació al Claustre de doctors i doctores de la Universitat de València, en virtut de l'acord de Consell de Govern, a proposta de la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació de la Universitat de València i amb el suport del Consell de Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació.

Una decisió que ha tingut en compte, com ens ha llegit la senyora secretària general de la Universitat, els rellevants mèrits acadèmics i científics que concorren en la seua persona, i en concret la seua excel·lent producció científica i les seues constants relacions amb la nostra universitat, mantingudes des del 1994, prop ja, per tant, de dues dècades, i plasmades en treballs i projectes conjunts.

I també en la nostra participació en el consell tècnic d'una entitat tan prestigiada com el Instituto Nacional para la Evaluación de la Educación a Mèxic, una prestigiosa institució de la qual el professor Martínez Rizo ha sigut fundador i director, àmpliament reconeguda per la seua originalitat i la qualitat metodològica de la seua activitat.

Una proposta que ha rebut més de trenta cartes d'adhesió procedents de personalitats i entitats acadèmiques i universitàries d'Espanya i els Estats Units, i de diferents països iberoamericans, inclosa la Dirección del Centro de Altos Estudios Universitarios de la Organización de Estados Iberoamericanos para la Educación, la Ciencia y la Cultura.

No és exagerat indicar que el prestigi internacional i l'avanç de l'avaluació i la investigació educatives en les últimes dècades es deu en bona mesura a l'esforç i la tenacitat del nostre nou *honoris*, com ha expressat ben bé el professor Jesús Jornet Meliá en la seua *laudatio*, en la què ens ha assenyalat la importància, el propòsit que no finalitat, dels processos d'avaluació com un motor de canvi per a la millora i la innovació educatives.

Gràcies professor Jornet per la seua excel·lent *laudatio*.

Una incorporació al nostre Claustre que ens dóna l'oportunitat de posar de relleu, una vegada més, la creixent visió i missió de l'educació al cor mateix de la societat actual, amb un paper fonamental en la seua vertebració i en la convivència democràtica.

Essencial en la generació de mobilitat, de dinamització i de transformació social, que compensen les desigualtats socials, educatives, culturals i, en definitiva, econòmiques, en totes les societats, però especialment als països en desenvolupament i més desfavorits.

Remarquem amb tot èmfasi, una volta més, precisament ara en el context d'una greu crisi econòmica, la importància del conjunt del sistema educatiu en la formació de les persones, en la generació i transferència de coneixement, de ciència i de cultura, però també la seua decisiva contribució a la cohesió social mitjançant la generació de prosperitat i benestar al sí d'una societat més justa i democràtica.

El valor social de l'educació i de la ciència conforma actualment un conjunt sistemàtic d'idees que ningú qüestiona, i que forma part del model social europeu, en defensar un creixement intel·ligent, sostenible i inclusiu per a Europa en l'horitzó 2020.

Ha de recordar-se que, per a la Universitat de València, allò atractiu d'aquesta celebració acadèmica deriva també de l'excel·lència de la nostra contribució científica en aquest àmbit.

Ens situem entre les institucions més prestigioses internacionalment quant a la producció científica, i la tradició del seu estudi en la nostra universitat és també de les més antigues, amb prestigiosos centres i departaments, integrats en l'Espai Europeu d'Educació Superior i en el conjunt del sistema educatiu.

En aquest context, la incorporació al nostre Claustre del professor Martínez Rizo com a doctor *honoris causa* vol ser un reconeixement a la seua distingida trajectòria acadèmica i professional en aquests mateixos àmbits que acaba d'assenyalar, però també un homenatge a la disciplina que ell conrea i al nostre compromís amb l'educació i la investigació educativa.

Un compromís institucional amb els processos d'avaluació de la docència i del professorat que, en la nostra universitat, ja va estar plasmat inequívocament en els seus Estatuts de 1985.

I continuare la meua intervenció en castellà per tal que el nostre nou doctor *honoris causa* pugua seguir les meues paraules amb més facilitat.

Profesor Felipe Martínez Rizo, bienvenido al claustro de doctores de la Universitat de València, bienvenido a ésta su casa, benvingut!

Nos sentimos satisfechos y orgullosos de contar con su valiosa aportación. Su amplia formación académica y su obra investigadora y divulgativa es realmente impresionante, y ha tenido una amplia repercusión internacional, tanto por su producción científica como editor y autor de libros y capítulos de libros, de artículos en revistas científicas de su especialidad y de participación en sus consejos editoriales, y de comunicaciones y ponencias en congresos nacionales e internacionales, como también por su compromiso en difundir sus ideas a través de medios periodísticos y audiovisuales, reseñas y reseñas, traducciones científicas, como de transferencia de conocimiento en asesorías y consultorías a muy diversas entidades.

Y no pongo en olvido su importante papel, que he señalado al principio de mi intervención, como fundador y director del prestigioso Instituto Nacional para la Evaluación de la Educación, en México, y su excelente trabajo como impulsor del grupo iberoamericano de los estudios PISA de la Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico (OCDE).

En síntesis, por su fructífero magisterio, su constante estímulo y su ejemplo para numerosos docentes e investigadores. Un magisterio, didascálico, en el que no ha rehuído implicarse en tareas de gestión de la docencia y de la investigación, por ejemplo como rector de su universidad, la Universidad Autónoma de Aguascalientes.

Un magisterio por el que ha recibido importantes premios y reconocimientos nacionales e internacionales, como, entre otros, y citando sólo los más recientes, la medalla Anáhuac en Educación, el reconocimiento COMIE, y la medalla de nuestra propia Facultad de Filosofía y Ciencias de la Educación en 2009.

Un aspecto que quiero enfatizar es la sensibilidad y compromiso de nuestro *honoris* por la dimensión social de la educación, que incluye, pero trasciende, los aspectos puramente académicos o profesionales, un elemento bien evidente en su *lectio* recién pronunciada en este solemne acto académico.

Porque no podemos olvidar que la misión última de la universidad, la que le da todo su sentido y plenitud, es precisamente esta dimensión social, su contribución, a través de la generación y transmisión del conocimiento, al progreso y el bienestar de la sociedad como he dicho anteriormente al enmarcar la figura y la contribución de nuestro nuevo *honoris*.

El mismo Voltaire, al que usted aludía en su intervención, es consciente del valor de la educación al ordenar, en sus años finales de vida, retirado en Ferney, la construcción de una escuela, y reitera en sus 'Carnets' y en su correspondencia con el filósofo Helvetius que hay que "ilustrar al mismo tiempo al canciller y al zapatero". Qué mejor elogio a favor de la necesidad de la universalización del acceso a la educación!

Una educación que necesita cada vez de más estudio y análisis al desenvolverse en un contexto como el actual, cuando hay más estudiantes en la escuela y también más profesores. Y los alumnos pasan más años insertos en el sistema educativo, desde el pre-escolar hasta los másteres y el doctorado. Con una mayor diversidad interna de los estudiantes por su procedencia social, geográfica y cultural. Y en un sistema educativo al que pedimos mayor permeabilidad entre sus bloques y compromiso en la preparación para la inserción laboral con un énfasis creciente en la empleabilidad y el emprendimiento. Profesores y alumnos hemos de encontrar nuevos significados a nuestras rutinas y prácticas. Nuevos sistemas al servicio de la sociedad. Seguro que los educadores, profesor Martínez Rizo, tienen un papel asegurado en la mejora continua de nuestra sociedad.

Recapitulando para concluir mi intervención.

El profesor Jesús Jornet, en su magnífica y emotiva *laudatio*, nos ha sintetizado la amplia producción bibliográfica, el núcleo de su pensamiento, y la distinguida carrera académica de nuestro nuevo *honoris*, un mexicano universal, 'maestro' en el profundo significado de la palabra, que ha abierto la investigación educativa y la evaluación de la educación al horizonte internacional.

Le queremos reiterar, doctor Martínez Rizo, al pertenecer ahora de pleno derecho a nuestro claustro de doctores, su compromiso académico con la Universitat de València, y nos alegra pensar que hoy comparte usted este nuevo doctorado por la

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA
EL RÈCTOR

Universitat de València con los nuevos doctores y doctoras que hoy nos acompañan en este acto académico.

I acabe ja.

El doctor Felipe Martínez Rizo és un universitari que destaca pel seu compromís amb la educació i amb la societat. Per tot això, la Universitat de València s'honora concedint al professor Martínez Rizo el doctorat *honoris causa* que l'incorpora, amb plenitud de drets, al Claustre de doctors i doctores de la nostra més de cinc vegades centenària institució.

Enhorabona al nou doctor *honoris causa* i als nous doctors i doctores

I moltes gràcies per la seua amable atenció.